Ασκητές μέσα στον κόσμο Β': Γερόντισσα Μητροδώρα η έγκλειστη

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 17 Αυγούστου, 2023

Βιογραφικά

Η Μητροδώρα γεννήθηκε στις 28-8-1928 στο χωριό Λάσα της Επαρχίας Πάφου της Κύπρου. Ήταν δευτερότοκη από έξι αδέλφια της οικογενείας Νικολάου Νεάρχου και Αθηνάς.

Από μικρή είχε μία χάρη επάνω της και διακρινόταν για την αθωότητά της. Ήταν τελείως απονήρευτη. Είχε βαρυκοΐα από νέα. Η αθωότητά της σε συνδυασμό με την βαρυκοΐα της έδωσαν το «πιστοποιητικό» της χαζής, πράγμα που την βόλευε για να κινείται άνετα και όπως ήθελε.

Έλεγε στην ξαδέλφη της Γεωργία: «Με είχαν για χαζή. Οι γονείς μου ήθελαν να με παντρέψουν, εγώ δεν ήθελα να παντρευτώ. Έπαιζα τέλεια την χαζή και δεν παντρεύτηκα». Ο δρόμος της αγαμίας ήταν επιδίωξη της συνειδητή.

Αφού εκοιμήθησαν οι γονείς της και αποκαταστάθησαν τ’ αδέλφια της, η Μητροδώρα έμεινε μόνη της σ’ ένα μεγάλο πετρόκτιστο σπίτι. Η αυλή περιβαλλόταν από μανδρότοιχο που είχε ύψος τρία μέτρα περίπου. Κανείς δεν μπορούσε να μπή, αλλά ούτε και να δη το σπίτι. Είχε μία μεγάλη μεταλλική πόρτα από χοντρή λαμαρίνα

(ξωπόρτι). Μόνο στην γνωστή της γιαγιά Ανδρονίκη άνοιγε, όταν χτυπούσε πολύ δυνατά και συνθηματικά την πόρτα.

Όλα μέσα στο σπίτι της ήταν παλαιά, αλλά ήταν χαριτωμένα και σαν να υμνούσαν τον Θεό. Στην αυλή είχε λίγες κότες, μία κατσίκα δεμένη με δύο κατσικάκια και αρκετά περιστέρια που μπαινόβγαιναν στο σπίτι της μέσα τρώγοντας ανενόχλητα από ένα σακκί κριθάρι. «Μου αρέσουν και λυπούμαι να τα ξεκάνω», έλεγε. Το καλοκαίρι είχε και τα χελιδόνια συντροφιά. Είχε ανοιχτό το παράθυρο για να μπαινοβγαίνουν, και έβαζε χαρτιά για να μη λερώνουν. Κοιμόταν τα βράδια όλοι μαζί κάτω από την ίδια σκεπή.

Εκεί μέσα ζούσε σαν έγκλειστη βασίλισσα η Μητροδώρα, ντυμένη με μαύρα ρούχα και με μαύρο μαντήλι στο κεφάλι της που την έκανε να φαίνεται γριά. Είχε πρόσωπο φωτεινό και πολύ γλυκό, πιο πολύ και από ένα μωρό. Ήταν στολισμένη με δύο αθώα ματάκια που σε κοιτούσαν όλο αθωότητα και έπαιζαν παιδικά, συνοδευόμενα με ένα γλυκό χαμόγελο. Γι’ αυτό ήταν ελκυστική σαν μαγνήτης και επιζητούσαν οι γυναίκες την συντροφιά της, αλλά αυτή προτιμούσε να μένη μόνη της με τον Θεό και τα ζώα της στην εγκλείστρα της.

Στο ανάστημα ήταν μέτρια και κάπως γεμάτη. Έγερνε προς την αριστερή πλευρά, γιατί είχε πέσει από μια σκάλα και ο σπόνδυλός της έπαθε σοβαρή βλάβη. Για να σταθή όρθια, έπρεπε να ακουμπά το αριστερό χέρι στο γόνατό της. Αλλά παρά την σωματική της αναπηρία έκανε πολλές μετάνοιες. Όταν πονούσε ο σπόνδυλος της, έλεγε: «Πονώ, αλλά δεν γίνεται, πρέπει να πονούμε».

Το τυπικό της

Το καθημερινό τυπικό της ήταν κυρίως η μελέτη της Αγίας Γραφής και πνευματικών βιβλίων. Η Αγία Γραφή της από την συνεχή χρήση είχε διαλυθή και φαινόταν σαν ένα μάτσο φύλλα. Κοιμόταν πολύ λίγο. Ξενυχτούσε μελετώντας. Ύστερα ξεκουραζόταν και ξυπνούσε νωρίς και πάλι άρχιζε την μελέτη. Όταν ξημέρωνε φρόντιζε τα ζώα της και ύστερα πάλι διάβαζε. Γύρω στις 10 π.μ. περίπου πήγαινε στην Εκκλησία που ετιμάτο στην Υπαπαντή. Ο ιερέας την αγαπούσε και της είχε δώσει κλειδιά του ναού για ν’ ανάβη τα καντήλια. Πήγαινε λοιπόν στην Εκκλησία την ώρα που οι δρόμοι ήταν άδειοι και δεν την έβλεπε κανείς. Αν συναντούσε κάποιον, έλεγε «Καλημέρα»,

έσκυβε προφασιζόμενη ότι δεν ακούει και προχωρούσε. Εκλειδώνετο μέσα, άναβε τα καντήλια και έμενε πολλές ώρες προσευχόμενη. Σε ερώτηση τι κάνει τόσες ώρες στην Εκκλησία απάντησε χαμογελώντας: «Μετανοιάζω και προσεύχομαι».

Ύστερα γύριζε στο σπίτι της. Καθ' οδόν περνούσε μερικές φορές από ένα κατάστημα, αγόραζε κάτι που της ήταν απαραίτητο, και πάλι κλειδωνόταν στο σπίτι της. Ένιωθε άβολα μέσα σε κόσμο και ειδικά όταν καταλάβαινε ότι την πρόσεχαν. Προσπαθούσε τότε σκύβοντας το κεφάλι της να κρυφτή πίσω από κάποια γνωστή της. Έλεγε «όταν πάω στην Εκκλησία και έχη κόσμο στον δρόμο, κλείνω τα μάτια μου να μη βλέπω και να μην ακούω τίποτε». Τόσο πολύ πρόσεχε η Μητροδώρα. Ήταν έγκλειστη, αλλά ήταν και νηπτική (προσεκτική).

Την ρώτησαν γιατί δεν πάει και αυτή στους Αγίους Τόπους, όπως πάνε πολλοί Κύπριοι. Απάντησε: «Όχι, γυιέ μου. Δεν θέλω να πάω για να μην δω και ακούσω άλλα πράγματα· για να μην γυρίζει ο νους μου και στο τέλος χάσω και τον Χριστό μου. Καλά είμαι έτσι».

Υπήρχε ένα πεζούλι που εκάθοντο ηλικιωμένες γυναίκες. Ήταν ο τόπος που συγκεντρώνοντο και έλεγαν τα νέα του χωριού. Όταν πίεζαν πολύ την Μητροδώρα να καθήση και αυτή μαζί τους, καθόταν για λίγο παράμερα χωρίς να μιλά. Αυτό όμως σπάνια γινόταν και το έκανε παρά την θέλησή της για να μην τις στενοχωρήση. Μία φορά ένας γνωστός της είδε την Μητροδώρα με το φωτεινό πρόσωπο της να κάθεται μαζί τους και παραξενεύτηκε. Αυτή του έκανε νόημα, σκούπισε με το χέρι της το στόμα, εννοώντας ότι δεν μιλά και αποφεύγει έτσι την κατάκριση. Και όταν ύστερα την ρώτησε γιατί δεν ανοίγει όταν χτυπούν στο σπίτι της, απάντησε: «Οι γυναίκες κάθονται μου λέει η μία για την άλλη. Δεν είναι καλό αυτό και έχει κόλαση (είναι εφάμαρτο). Γι' αυτό και εγώ δεν ανοίγω. Με έχουν για χαζή, αλλά καλύτερα».

Προτιμούσε την ησυχία και τον εγκλεισμό γιατί εύρισκε χρόνο να προσεύχεται και να διαβάζη. Όλη την ημέρα και τη νύχτα διάβαζε. Βιβλία της προμήθευε γνωστός της και απορούσε πώς τα διάβαζε τόσο γρήγορα. Κάποτε της πήγε τα Ασκητικά του Αββά Ισαάκ του Σύρου, αλλά είχε ενδοιασμό μήπως δεν μπόρεση να το καταλάβη και δεν της αρέση. Όταν το διάβασε, είπε ότι αυτό ήταν το καλύτερο βιβλίο και της άρεσε πιο πολύ απ' όλα τα άλλα.

Όταν την πρωτογνώρισε ο π. Θεοδόσιος, την ρώτησε μεταξύ άλλων αν εξομολογήται. Τότε άρχισε να κλαίη γοερά και να λέη: «Τους λέω, γυιέ μου, να με πάρουν (για εξομολόγηση) και δεν με παίρνουν. Μου λένε ότι δεν έχω τίποτε, ότι δεν χρειάζεται, αλλά εγώ θέλω να εξομολογηθώ γιατί είμαι αμαρτωλή, πολύ αμαρτωλή», και συνέχισε να κλαίη, να τραβά τα ρούχα του π. Θεοδοσίου και να τον παρακαλή: «Πάρε μου, γυιέ μου, πάρε μου. Θα κάνεις μεγάλο ψυχικό». Πράγματι την πήρε και εξωμολογήθηκε στον ηγούμενο της Αγίας Μονής π. Αθανάσιο, νυν Μητροπολίτη

Λεμεσού. Στον δρόμο για το Μοναστήρι είπε: «Η Παναΐα μας είναι πολλά θαυματουργή. Εψές επήγα και εγονάτισα και έκλαια και λαλώ της «Παναγούλα μου, πέψε ένα πλάσμα να με πάρη να εξομολογηθώ». Άδε έπεψε εσένα».

Αφού εξωμολογήθηκε, ο π. Αθανάσιος είπε ότι η Μητροδώρα είναι πολύ χαριτωμένος άνθρωπος.

Χαιρόταν πολύ όταν ερχόταν η Κυριακή και πήγαινε στην Λειτουργία. Επειδή το χωριό της ήταν μικρό και δεν εγίνοντο συχνά ακολουθίες και Λειτουργίες, πολλές φορές πλήρωνε τον ιερέα για να κάνη Αρτοκλασία και Λειτουργία.

Γνωστοί της την έπαιρναν στην Αγία Μονή κάθε Παρασκευή βράδυ που γινόταν αγρυπνία. Η χαρά της Μητροδώρας ήταν μεγάλη. Όταν ήταν γιορτή και είχε Λειτουργία και στο χωριό της, αυτή μόλις γύριζε από την αγρυπνία, έπαιρνε το κλειδί, άνοιγε την Εκκλησία, άναβε τα καντήλια και περίμενε προσευχόμενη να ‘ρθούν ο ιερέας και οι ψάλτες. Όταν της έλεγαν ότι δεν είναι ανάγκη να ξαναπηγαίνη για Λειτουργία, αφού ήταν στην αγρυπνία, δεν το εδέχετο λέγοντας: «Να λειτουργή η Εκκλησία και εγώ να μένω σπίτι μου;».

Κοινωνούσε τακτικά. Πολλοί της έλεγαν ότι δεν χρειάζεται να κοινωνή τόσο συχνά. Της είπε και ένας άλλος Πνευματικός να μην κοινωνή συχνά και αναστατώθηκε. Έλεγε σε κάποιον το παράπονο της: «Δεν μπορώ να πάω στην Λειτουργία, να βγη ο Χριστός και να μην κοινωνήσω, θα ‘ρθώ σπίτι και θα κλαίω. Με την θεία Κοινωνία αγιάζεσαι, αγιάζεται το κορμί σου. Δεν γίνεται να μη κοινωνήσω». Και συνέχισε να κοινωνή με την ευλογία του Πνευματικού της, με καλή προετοιμασία και πολλή ευλάβεια. Μερικές φορές έλεγε: «Όταν κοινωνήσης, ύστερα δεν πεινάς». Γι’ αυτό, όταν κοινωνούσε αργούσε πολύ να φάη, γιατί δεν αισθανόταν πείνα.

Κάποια γειτόνισσά της σε μεγάλη ηλικία, έχοντας και εγγόνια, έμεινε έγκυος και ήθελε να κάνη έκτρωση. Πήγε στην Μητροδώρα για να την συμβουλευτή. Μόλις το άκουσε άρχισε να κλαίη και να την παρακαλή να κράτηση το βρέφος. Της έλεγε: «θα πας να γίνης φόνισσα; Να σκοτώσης το μωρό; Γέννα το και φέρτο να το μεγαλώσω. Μην το σκοτώσης». Η γυναίκα κατανύχθηκε, το κράτησε και το μωρό έγινε μία χαριτωμένη κοπέλα. Η Μητροδώρα την κρατούσε και την πρόσεχε μέχρι να πάη σχολείο.

Εμπειρίες χάριτος

Όταν εξωμολογήθηκε και της διάβασε την ευχή ο Πνευματικός, ευωδίασε ολόκληρη. Ήταν η ίδια ένα άγιο λείψανο που ευωδίαζε. Στο σπίτι της τις νύχτες έβλεπε φως. Γέμιζε το δωμάτιο της φως. Όταν την ρωτούσε γνωστός της γι’ αυτές τις υπερφυσικές εμπειρίες της, εκρύπτετο και απαντούσε ότι δεν είναι καλό να τα λέμε

αυτά.

Ήταν κάποτε στην Αγία Μονή που είναι σε μεγάλο υψόμετρο, στην αγρυπνία του αγίου Χαραλάμπους. Το κρύο ήταν τσουχτερό και η θερμοκρασία αρκετούς βαθμούς κάτω από το μηδέν. Όλοι κρύωναν, αλλά η Μητροδώρα ήταν ζεστή, τα χέρια της έκαιγαν. «Όταν εκκλησιαστής, ύστερα δεν κρυώνεις», είπε σε αυτόν που την ρώτησε γιατί αυτή δεν κρυώνει.

Στο δωμάτιο που κοιμόταν, στην Ανατολική γωνία είχε το καντηλάκι της, και οι δύο τοίχοι ήταν γεμάτοι με εικόνες Αγίων, τις οποίες αγόραζε από μικρή παρά την αντίδραση της μητέρας της. Για το καντηλάκι της έλεγε ότι το έχει συνέχεια αναμμένο και ότι τα βράδια, όταν τελειώνη το λάδι σαν να την φωνάζη κάποιος «ξύπνα, Μητροδώρα, το καντήλι θα σβήσει», αμέσως ξυπνά και μόλις το προλαβαίνει. Βάζει λάδι και ποτέ δεν σβήνει.

Κάποιος γνωστός της είδε στο σπίτι της ένα αντικείμενο και του άρεσε. Χωρίς καθόλου να εκδηλωθή, αυτή το διαισθάνθηκε και φεύγοντας του το έδωσε ως δώρο με πολύ χαριτωμένο τρόπο.

Στην δυτική πλευρά του σπιτιού της είχε έναν τοίχο ξηρολιθιά που γκρεμίστηκε, και από εκεί έβγαιναν οι κότες της έξω. «Τι να κάνω», έλεγε, «αφού δεν έχω κανένα να μου φτιάξη τον τοίχο. Βάζω τον σταυρό μου και λέω «έλα δύναμίς σου, Θεέ μου και Παναΐα μου» και αρπάζω μία πέτρα μεγάλη και την βάζω στον τοίχο. Την κοιτάω ύστερα και λέω: «Θεέ μου, μα εγώ την έβαλα; Πόση δύναμη μου έδωσες;». Με αυτό τον τρόπο έβαλε όλες τις πέτρες και έκτισε τον τοίχο, αυτή που ούτε μισό κουβά νερό να σηκώση δεν μπορούσε, γιατί είχε σπασμένο σπόνδυλο. Τα διηγείτο αυτά με πολλή απλότητα και συγκίνηση.

Είχε πολλά δάκρυα και όταν μιλούσε για πνευματικά θέματα έκλαιγε.

Συχνά έλεγε ότι η Παναγία μας είναι θαυματουργή. Όταν την ρώτησε έμπιστό της πρόσωπο αν είδε καμμία φορά την Παναγία, χαμογέλασε και δεν απάντησε. Στην επιμονή του είπε, «ναι». Μετά την ξαναρώτησε: «Μία φορά ή πολλές;», και απάντησε, «πολλές».

Δοκιμασίες

Είναι νόμος πνευματικός οι θλίψεις να σφραγίζουν την ζωή των ηγαπημένων υπό του Κυρίου. Φυσικά και η Μητροδώρα δεν μπορεί να αποτελέση εξαίρεση. Ιδίως στα τελευταία χρόνια της πέρασε μεγάλους πειρασμούς. Έτσι ήθελε ο Θεός· να την δοκιμάση για να λάμψη περισσότερο η αρετή της.

Ο πρώτος πειρασμός που για χρόνια την βασάνιζε ήταν τα περιουσιακά. Εξ αιτίας αυτών άργησε να γίνη μοναχή, ενώ το ήθελε από μικρή. Μερικοί διέδιδαν ότι ο παπάς θα κάνει την Μητροδώρα μοναχή και θα φάνε την περιουσία της τα Μοναστήρια. Η καημένη έκλαιγε και δεν ήξερε τι να κάνη.

Την Μητροδώρα, οι απλοί άνθρωποι του χωριού την εκτιμούσαν, γιατί επληροφορούντο εσωτερικά για την ζωή της, και από αφέλεια και απερισκεψία διέδιδαν ότι είναι αγία ή ότι ζη σαν καλόγρια. Ο Θεός, φαίνεται, για να την προστατέψη από τον πόλεμο της υπερηφάνειας, επέτρεψε ενώ πήγαινε στην Εκκλησία και την χτύπησε με τα κέρατα μία κατσίκα της γειτόνισσας και την έρριξε κάτω. Χτύπησε άσχημα και έκανε πολύν καιρό να συνέλθη.

Μετά από αυτό και ενώ δεν είχε γίνει ακόμη καλά, επληρώθη κυριολεκτικά σ' αυτήν ο ψαλμικός λόγος: «*Εδοκίμασας ημάς ο Θεός, επύρωσας ημάς… έθου θλίψεις επί τον νώτον ημών…*». Ένα βράδυ, ενώ ήταν αναμμένο το τζάκι, κάθησε κοντά για να ζεστάνη την πλάτη της, και χωρίς να καταλάβη πήρε φωτιά. Χρειάσθηκε να μείνη αρκετό καιρό στο Νοσοκομείο, γιατί το κάψιμο ήταν πολύ, και με τα ρούχα έβγαινε και το δέρμα της. Πονούσε πολύ, αλλά δεν έλεγε τίποτε.

Και η τελευταία δοκιμασία της ήταν ο καρκίνος. Πονούσε και ο γιατρός διέγνωσε καρκίνο στο στομάχι. Ήδη ήταν προχωρημένη η νόσος. Έμεινε στο κρεββάτι, άρχισε να χάνη βάρος και είχε πόνους ανυπόφορους.

Μοναχική κουρά και κοίμηση

Οι γνωστοί της που την έβλεπαν να σβήνη σιγά-σιγά, την προέτρεψαν να πάρη το μοναχικό σχήμα που επιθυμούσε. Ήδη είχαν τακτοποιηθή και τα περιουσιακά και ο δρόμος ήταν ανοιχτός. Δέχτηκε και έγινε η κουρά της στις 8 Οκτωβρίου 2000, παραμονή του αγίου Ανδρόνικου και Αθανασίας, στην Μονή του αγίου Ηρακλειδίου. Οι μοναχές και η Γερόντισσα ήθελαν να την κρατήσουν στο Μοναστήρι για ευλογία εξ αιτίας της αρετής της, αλλά αυτή ζήτησε να πάη στο σπίτι της, στην εγκλείστρα της, όπου αγωνίστηκε όλη την ζωή της, και να ταφή στο κοιμητήρι του χωριού της.

Οι τελευταίες μέρες της ήταν γεμάτες χαρά αλλά και πόνο. Ο πόνος ήταν τόσο μεγάλος που έπνιγε την χαρά.

Την τελευταία μέρα κυριολεκτικά σπαρταρούσε από τους πόνους, κουνούσε συνέχεια τα χέρια και τα πόδια της και γύριζε στο κρεββάτι. Της έκαναν Ευχέλαιο, την κοινώνησαν μετά έπαυσαν οι πόνοι και ησύχασε τελείως. Το πρωί της επομένης ημέρας πάλι την κοινώνησαν και ύστερα έγειρε το κεφάλι της ήρεμα και πέταξε η ψυχή της για τον ουρανό στις 2 Νοεμβρίου το έτος 2000, σε ηλικία 71 ετών.

Πριν ακόμη αρρωστήση η Μητροδώρα, ο π. Θεοδόσιος της είχε πει μεταξύ σοβαρού και αστείου, να τον ειδοποίηση, όταν θα πεθάνη. Του το υποσχέθηκε και τήρησε την υπόσχεση της. Την ημέρα που εκοιμήθη είδε όνειρο ο π. Θεοδόσιος ότι ήταν στο σπίτι της με πολύ κόσμο και άκουσε την γιαγιά να φωνάζη:

«Πέστε στον παπά ότι θα πεθάνω». Την ίδια ώρα χτύπησε το τηλέφωνο και τον ειδοποίησαν ότι η γερόντισσα Μητροδώρα μόλις είχε κοιμηθή.

Αιωνία της η μνήμη. Αμήν.

("Ασκητές μέσα στον κόσμο, τόμος Β΄", έκδοση Ιερού Ησυχαστηρίου «Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος», Μεταμόρφωσης Χαλκιδικής, 2012)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: pemptousia.gr*)*